

Прочетете текста и изпълнете задачи 1. - 7.

През 1935 г. американецът Джими Ейнджъл, който търсел злато, летял със самолет над Венецуела. Прелитайки над Дяволската планина, той забелязал няколко водопада. Две години по-късно се върнал, за да огледа местността по-подробно, но самолетът му катастрофирал и той и спътниците му се озовали в капана на непреодолимо блато. Единадесет дни се промъквали през гъстата джунгла, за да стигнат до водопадите. Джими Ейнджъл не намерил злато, но открил най-високия водопад в света, който бил кръстен на негово име.

Водопадът Ейнджъл е много по-висок от Ниагарския. Водата му пада от цели 1054 м надолу по тревистото заравнено било на Дяволската планина. От ръба на билото водата се спуска върху скала, която се намира 807 м по-надолу, след това прави зашеметяващ скок от 172 м и след тази каскада се хвърля в подножието на планината във вир, широк 152 м.

Джунглата в този район е толкова гъста, че и днес трудно се стига до водопада. Лодката (и то само по време на пълноводието на реките през дъждовния период) е единственото средство, с което можеш да се добереш до това чудо на природата. Сякаш ревниво пазен от човешкото око, през останалата част от годината водопадът може да се види само от въздуха.

1. Коя е темата на текста?

- А) Водопади в Дяволската планина
- Б) Най-високият водопад в света
- В) Историята на наименованието на водопада
- Г) Ниагарският водопад - чудо на природата

2. Какъв е видът на текста според сферата на общуване?

- А) разговорен
- Б) официално-делови
- В) художествен
- Г) научнопопулярен

3. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

От текста става ясно, че Джими Ейнджъл:

- А) открива най-високия водопад през 1937 г.
- Б) не намира злато във Венецуела
- В) стига пеша до водопадите през 1935 г.
- Г) търси злато в Дяволската планина

4. Кое от изреченията съдържа информация, липсваща в текста?

- А) Катастрофиралите се провирали единадесет дни през джунглата.
- Б) До водопада може да се стигне само с лодка през дъждовния период.
- В) Необходими са цели пет дни, за да се стигне с лодка до водопада.
- Г) През останалото време от годината водопадът се вижда само от въздуха.

5. Как са свързани първото и второто изречение в текста?

- А) чрез контекстови синоними
- Б) чрез сегашно деятелно причастие
- В) чрез лексикално повторение

Г) чрез лично местоимение

6. Какво е по състав първото изречение от текста?

- А) сложно съчинено
- Б) сложно съставно
- В) просто разширено
- Г) сложно смесено

7. С кое от словосъчетанията НЕ може да се замени подчертаният израз в текста, без да се промени смисълът на изречението?

- А) това изключително творение
- Б) тази природна забележителност
- В) този впечатляващ феномен
- Г) тази невероятна случка

8. В изречението Лъжата е болест, истината – лекарство какви са подчертаните думи от лексикална гледна точка?

(Запишете отговора.)

9. Какво означава фразеологичното словосъчетание след дъжд качулка?

- А) нещо, което е станало повод за смях
- Б) нещо, което е станало твърде късно
- В) нещо, което е станало точно навреме
- Г) нещо, което е станало преждевременно

10. В кой от редовете фразеологичните словосъчетания НЕ са антоними?

- А) забърквам се като пате в кълчища - не съм си намерил пътя
- Б) кътните зъби му знам - хабер си нямам за него
- В) имам широки пръсти - стискам си кесията
- Г) широко ми е около врата - стегнало ми се е сърцето

11. В изречението *На международния фолклорен фестивал първото нещо, което правеше впечатление, бе пъстротата на костюмите на китайци, индийци, бразилци и индианци от Канада какви са подчертаните думи от лексикална гледна точка?*

(Запишете отговора.)

12. С кой от посочените изрази може да се замени подчертаният израз в изречението, без да се промени смисълът?

Усмихвайки се, човекът приседна на пейката.

- А) макар че се усмихваше
- Б) като се усмихваше
- В) преди да се усмихне
- Г) без да се усмихва

13. Каква грешка е допусната в изречението?

Нито бездушието на калугера, нито отсъствието на ладияря, нито заключената ладия са във възможностите си да спрат Илийца по пътя на доброто .

- А) правописна
- Б) пунктуационна
- В) граматична
- Г) лексикална

14. В кое от изреченията НЯМА грешка при цитиране?

- А) Лирическият герой се обръща към майка си, защото знае, че „ти си черна робиня”.
- Б) Голяма човешка мъка и безпомощност пред съдбата изразяват думите на Моканина: ”Боже, колко мъка има по този свят, боже!”.
- В) Лирическият герой не се страхува, че „може млад да загине”.
- Г) Опълченците знаят, че ”България цяла сега нази гледа”, и затова не трябва да отстъпват.

15. В коя от подчертаните думи НЕ е допусната грешка?

Двамата конника (А) слизаха на долу (Б), неизпускайки (В) юздите (Г) на конете си.

16. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Състрадателен (А) и усложлив (Б), спътникът (В) му го покани в новопостроената (Г) си къща.

17. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Дали (А) да чакате, решавате беспорно (Б) вие, но без помощта (В) ни проблемът (Г) няма да се разреши.

18. В кой от редовете НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Байганьовска постъпка
- Б) Вазова творба
- В) Ботевски дух
- Г) каравелова повест

19. В кое от изреченията са допуснати ДВЕ грешки?

- А) Според народното поверие, когато слънцето не е на небето то отива да свети в подземният свят.
- Б) В българските народни песни и легенди винаги се потчертава, че слънцето има майка, но не и баща.
- В) С движението на слънцето се обясняват увеличаването и намаляването на деня, и смяната на годишните времена.
- Г) Различните огньовете, които се палят на Сирни заговезни, на Гергьовден и на Еньовден, са вид слънчева магия.

20. В коя от подчертаните думи НЕ е допусната грешка?

Моканина (А) ислушва (Б) със съчувствие (В) изповета (Г) на Гунчо.

21. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Откакто (А) хората започнаха да изгарят изкопаемите горива, във въздуха (Б) се отделят допълнителни количества въглероден диоксид (В), а при натрупването му парниковия (Г) ефект се увеличава.

22. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Поканата, която получи, ненапрасно (А) беше адресирана до него, но когато влезе в полуосветения (Б) салон, с неприятна изненада установи (В), че не познава никой (Г).

23. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Сред скучните и еднообразни блокове на големия (А) град постепенно (Б) се появяваха ярките багри на графитите, чийто (В) цветни проблясъци оживяваха монотонния (Г) изглед.

24. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Старата жена полека отвори износената чанта и извади окъсан (А) портфейл (Б), малко тевтерче (В) и пакетче, опаковано в сребристо фолио (Г).

25. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Тези три комплекти (А) за козметика са най-подходящият (Б) подарък за празника (В) на приятеля (Г) ми.

26. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Успях (А) да убедя (Б) няколко съученика (В), че концертът (Г) си струва да бъде посетен.

27. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

А) Според англичаните възпитавани от малки в спартански дух, температурата в помещението не бива да надхвърля 18 градуса.

Б) Редуването на топла и на студена струя при къпане е много полезно понеже активизира кръвообращението.

В) Някъде около момента, в който достигнем пълнолетие ние преставаме да растем.

Г) Не позволявайте на стреса да ви хване в капан, а му се опълчете на секундата, и то с "подръчни" средства.

28. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

А) Малко хора са наясно, че бананът е многогодишна трева, чието стъбло се намира под земята и представлява коренище, тежко около 10 кг.

Б) С думата *банан* заимствана от езика на креолите, която означава *ям*, шведският природоизследовател Карл Линей нарича популярното тропическо растение.

- В) Съществуват около 300 сорта банани, разделени на два вида - едните са сладки и се ядат сурови като десерт, а другите се готвят с месо, с риба, с ориз.
- Г) В началото растението, родом от Индия, се отглеждало заради ядливите му корени, по-късно обаче неговите ароматни плодове са оценени по достойнство и завладяват целия свят.

29. Колко запетаи са пропуснати в изречението?

(Запишете отговора с цифра.)

Магията на парфюма е и в това че всеки път когато го усетим той се превръща за нас в приятно преживяване „заклучено” в изящен флакон и ние изпитваме истинско удоволствие.

30. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Тя видя, че ще вали, и тръгна бързо нататък, за да избяга от идващата буря.
- Б) Когато се обърна назад той с удивление откри, че никой вече не го преследваше.
- В) Той беше свикнал да не се отказва, дори когато нещата изглеждаха невъзможни.
- Г) Тя се надяваше, че когато той се прибере за Коледа двамата ще бъдат заедно .

31. Какви грешки са допуснати в изречението?

Беше свикнал да си говори сам и гласно да изказва мнението си навик усвоен от самотния му живот в гората където нищо не го възпираше.

- А) Пропуснати са две запетаи.
- Б) Пропуснати са едно тире и две запетаи.
- В) Пропуснати са една запетая и едно тире.
- Г) Пропуснати са две тирета.

32. Колко запетаи трябва да се поставят в изречението?

(Запишете отговора с цифра.)

Слизаше в дълбоките долове вървеше под клоните на старите дъбове и в нападалата шума виждаше или черните зърна на отровно биле или червените шапки на чудновати гъби.

33. В кое от изреченията НЕ е употребен вметнат израз?

- А) Както казват, по-добре късно, отколкото никога.
- Б) За щастие изпълних желанието си да посетя изложбата.
- В) Изразих своето съжаление, че не можах да отида на концерта.
- Г) Да ти кажа ли честно - те не успяха да се класират.

34. В кое от изреченията НЯМА обособена част?

- А) Помнеха го все с това старо, избеляло и окъсано сако.
- Б) Петър Маринов, негов много близък приятел, четеше вестник.
- В) Спокоен и уравновесен, баща му винаги го съветваше тактично.
- Г) В края на улицата, близо до големия магазин, се намира новото кино.

35. В кой ред са записани правилно позициите, в които трябва да се поставят запетаи в изречението?

Мъжът (1) се бе изправил на вратата (2) без да го усетят (3) и бе видял по-добре от всички (4) какво ставаше на височината (5) сега забулена в лека (6) пролетна мъгла.

- А) (1), (2) и (3)
- Б) (2), (3) и (5)
- В) (2), (3), (4) и (6)
- Г) (1), (2), (4), и (5)

36. В кой ред са записани правилно позициите, в които трябва да се поставят запетаи в изречението?

Отец Ередия (1) не само (2) че не обръщаше внимание на нея (3) но дори опитите (4) които тя правеше (5) за да влезе във връзка с когото и да е от хората му (6) излизаха несполучливи.

- А) (1), (3), (5) и (6)
- Б) (2), (3), (4), (5) и (6)
- В) (3), (4), (5) и (6)
- Г) (3), (4) и (5)

37. В кое от изреченията НЯМА грешка?

- А) Немислейки за последиците, той се втурна навън.
- Б) Връщайки се мислено към отминалите дни тя се натъжаваше.
- В) Отивайки на училище, той срещна най-добрия си приятел.
- Г) Поетът описва опълченците, сражавайки се на върха.

38. В кое от изреченията подлогът е изразен с причастие?

- А) Първият спечели екскурзия до Хаваите.
- Б) Всеки гледа да успее в живота.
- В) Сутринта падна гъста мъгла.
- Г) Спечеленото с труд не се харчи лесно.

39. По какво се различават подчертаните глаголни форми в изречението?

Най-напред ще напиша домашната работа, а после ще играя волейбол.

- А) по глаголно време
- Б) по вид
- В) по залог
- Г) по спрежение

40. Колко определения има в изречението?

(Запишете отговора с цифра.)

На стъклената елегантна витрина на бижутерския магазин се открояваше филигранен пръстен от бяло злато.

41. В кое от изреченията НЕ е употребено просто глаголно сказуемо?

- А) Мога да се справя сам с поставената задача.
- Б) Искам достойно възнаграждение за труда си.
- В) Отново нямаше да получи нищо в замяна.
- Г) Показанията биха разсеяли съмненията ни.

42. В кой ред всички прилагателни имена са относителни?

- А) стъклен, добър, лош, ведър
- Б) нисък, предан, железен, мъжки
- В) надменен, руски, висок, хуманен
- Г) дървен, дамски, майчин, български

43. В кое от изреченията НЯМА сказуемно определение?

- А) Младежът гледаше наоколо усмихнат и възторжен.
- Б) Усмихнатият младеж гледаше наоколо възторжен.
- В) Младежът с усмивка на уста гледаше възторжено.
- Г) Младежът гледаше и се усмихваше възторжен.

44. Колко и какви допълнения има в изречението?

На Коледа родителите подариха на Мария красива блуза и мобилен телефон, а на нейния брат - компютър.

- А) две преки и две непреки
- Б) три преки и две непреки
- В) две преки и три непреки
- Г) три преки и три непреки

45. В каква последователност следните изречения образуват свързан текст?

(1) Петко скочи от дървото. (2) Дълго тича по стръмната улица и запъхтян спря на моста. (3) Падна, изгърва вишните в калта, бързо ги грабна, изправи се и хукна да бяга. (4) Изми калните вишни в реката и ги налапа наведнъж.

- А) 4, 2, 1, 3
- Б) 1, 3, 4, 2
- В) 3, 2, 4, 1
- Г) 1, 3, 2, 4

46. Защо в портретното описание на Нено и Неновица Любен Каравелов използва един и същи израз – *мазно тяло*?

- А) защото са съпруг и съпруга
- Б) защото в горещината и на двамата им е добре
- В) защото и двамата лежат на сянка

Г) защото между тях има голямо сходство

47. Какви изразни средства откривате в подчертания израз от стихотворението „На прощаване“?

*Тъжно щеш, майко, да гледаш
ти на туй хоро весело...*

- А) сравнение и антитеза
- Б) метонимия и хипербола
- В) инверсия и епитет
- Г) обръщение и постоянен епитет

48. Какви изразни средства откривате в подчертания израз от одата „Опълченците на Шипка“?

*... идат като тигри, бягат като овци
и пак се завръщат; българи, орловци...*

- А) сравнение и антитеза
- Б) алегория и градация
- В) синекдоха и анафора
- Г) сравнение и градация

49. По какъв повод Алеко Константинов изрича думите *Много е кратък животът, за да имам надежда още веднъж да те видя!...*?

По повод на:

- А) небостъргачите в Ню Йорк
- Б) хотела в Чикаго
- В) своя спътник
- Г) Ниагарския водопад

50. Кои качества НЕ са характерни за Странджата, но са присъщи на Македонски?

- А) родолюбие и силна воля
- Б) смелост и целеустременост
- В) авантюристичен дух и хитрост
- Г) борбеност и жертвоготовност

51. Кое от изброените художествени средства НЕ се открива в следния текст от речта на Странджата от трета глава на повестта „Немили – недраги“?

Но ще кажете: днес кой ни зачита? Кой ни признава? Мирувайте! Ние сме човеци, ние сме българи, ние изпълнихме нашата света длъжност към отечеството. Нищо повече. Какво ни трябва друго?

- А) реторични въпроси
- Б) сравнение
- В) повторение

Г) градация

52. Какво разкрива художественият детайл в описанието на Странджата от повестта „Немили – недраги“?

Странджата дойде в умиление и като вдигна чашата си с разтреперана ръка, каза развълнувано...

- А) черта от характера
- Б) социално положение
- В) физическа характеристика
- Г) душевно състояние

53. Към кого се обръща поетът в лирическия увод на одата „Опълченците на Шипка“?

- А) към европейските народи
- Б) към защитниците на върха
- В) към враговете на народа
- Г) към съвременниците си

54. Кои стихове от одата „Опълченците на Шипка“ НЕ се отнасят за защитниците на върха?

- А) *...кат лъвове тичат по страшний редут...*
- Б) *...желязото срещат с железни си гърди...*
- В) *...и въздуха цепят със демонский вик...*
- Г) *...всякой гледа само да бъде напред...*

55. Какво изразяват епитетите „гъвкава“ и „звънлива“ в стихотворението „Българският език“?

- А) възхищение от благозвучието на български език
- Б) уважение към създателите на родната реч
- В) удовлетворение от езика на дедите ни
- Г) удивление от богатството на родното слово

56. Кой похват НЕ е използван при изграждането на образа на баба Илийца в първа част на разказа „Една българка“?

- А) портретно описание
- Б) биографични данни
- В) речева характеристика
- Г) действия, постъпки

57. В коя част на разказа „Една българка“ е завръзката на повествователното действие?

- А) В първа част, в която се уточнява времето и мястото на действието.
- Б) Във втора част, в която баба Илийца прави своя избор в името на доброто.
- В) В трета част, в която централен е проблемът за достойния българин.
- Г) В четвърта част, в която баба Илийца проявява силата на добротата си.

58. Посочете изучена в VII клас художествена творба, която е написана преди Освобождението?

(Запишете отговора.)

59. Как се нарича изразното средство, при което има разместване на обичайния словоред, за да се подчертае значението на определена дума или израз?

(Запишете отговора.)

60. В пътеписа „До Чикаго и назад” Алеко Константинов споделя своите впечатления от Америка. Кое твърдение НЕ е вярно?

- А) Алеко Константинов е възхитен от техническия напредък в Америка.
- Б) Алеко Константинов е разочарован от корупцията в американското общество.
- В) Алеко Константинов е очарован от сърдечността на американците.
- Г) Алеко Константинов е обезпокоен от замърсяването на околната среда.

№	ОТГОВОР	ТОЧКИ
1.	Б	2
2.	Г	1
3.	В	1
4.	В	1
5.	Г	1
6.	Б	1
7.	Г	1
8.	АНТОНИМИ	1
9.	Б	1
10.	А	2
11.	ПАРОНИМИ	1
12.	Б	1
13.	Г	2
14.	Б	2
15.	Г	1
16.	Б	2
17.	Б	1
18.	Б	2
19.	А	2
20.	А	1
21.	Г	2
22.	Г	2
23.	В	2
24.	В	1
25.	А	2
26.	В	2
27.	Г	2
28.	Б	2
29.	5	2
30.	А	2
31.	Б	2
32.	2	2
33.	В	2
34.	А	2
35.	Б	2
36.	В	2
37.	В	1
38.	Г	1
39.	Б	2
40.	7	2
41.	А	2
42.	Г	2
43.	В	2
44.	Б	2
45.	Г	2
46.	Г	1

47.	В	2
48.	А	2
49.	Г	2
50.	В	2
51.	Б	1
52.	Г	1
53.	Г	1
54.	В	2
55.	А	2
56.	Б	2
57.	Б	2
58.	„МАМИНОТО ДЕТЕНЦЕ”/ „НА ПРОЩАВАНЕ”	2
59.	ИНВЕРСИЯ	2
60.	В	2